

SMILTENES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģ. Nr.90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr.: 64774844, e-pasts: dome@smiltenesnovads.lv

LĒMUMS

Smiltēnē

2022.gada 28.septembrī

Nr.484

(protokols Nr.16, 58.§.)

Par Smiltenes novada pašvaldības domes 2022.gada 31.augusta saistošo noteikumu Nr. 26/22 “Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība, iekasētas nodevas par ielu tirdzniecību un piešķirts tirgus statuss Smiltenes novadā” precizēšanu

2022.gada 31.augustā Smiltenes novada pašvaldības dome (turpmāk – Dome) izdeva (lēmums Nr.423; protokols Nr.15, 63.§.) saistošos noteikumus Nr.26/22 “Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība, iekasētas nodevas par ielu tirdzniecību un piešķirts tirgus statuss Smiltenes novadā”.

2022.gada 13.septembrī domē saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – Ministrija) atzinums Nr. 1-18/6365 “Par pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr. 26/22” (turpmāk – atzinums), kurā Ministrija norāda, ka savas kompetences ietvaros ir izvērtējusi saistošos noteikumus, izsakot iebildumus, un lūdz Domei precizēt saistošos noteikumus ievērojot Ministrijas sniegto atzinumu.

Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 45.panta ceturto daļu, ja pašvaldības dome nepiekrīt Ministrijas atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, kā arī publicē saistošos noteikumus.

Izvērtējot Ministrijas atzinumu, Dome daļēji piekrīt Ministrijas atzinumā minētajam.

[1] Dome nepiekrīt precizēt saistošo noteikumu 3.punktu un pārējos atzinumā norādītos saistošo noteikumu punktus, kas paredz tiesības pagasta/pagastu apvienības pārvaldes vadītājam izskatīt iesniegumu un pieņemt lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai lēmumu par atteikumu atļauju izsniegt.

Ministrija vērsusi uzmanību, ka, ievērojot likuma “Par pašvaldībām” 69.¹ panta ceturtais daļas 4. punktu, pagasta pārvalde ir tiesīga un tai jānodrošina attiecīgajā teritorijā dzīvojošo fizisko personu un tajā reģistrēto juridisko personu iesniegumu pieņemšanu un jāorganizē atbildes sniegšanu attiecīgajām personām, bet tās nav tiesīgas pieņemt personām saistošus lēmumus. Ministrijas ieskatā, saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām” pagastu pārvaldēm piešķirtā pilnvarojuma apjoms liedz tām pieņemt lēmumus attiecībā uz trešajām personām, tostarp izskatīt iesniegumu pēc būtības un izsniegt saskaņojumu vai atļauju attiecīgu darbību veikšanai. Ministrija, izvērtējot saistošajos noteikumos noteikto kārtību, kādā tiek izskatīti iesniegumi un pieņemti lēmumi, konstatējusi, ka pašvaldības administratīvajā teritorijā nav noteikta centralizēta jeb vienota kārtība, kādā tiek izsniegta atļauja tirdzniecībai publiskā vietā, jo minētās atļaujas netiek izsniegtas centralizēti jeb vienoti visā novada teritorijā, – procedūra tiek īstenota ar dažādu amatpersonu starpniecību, kas ir pretēji likuma “Par pašvaldībām” regulējumam un nonāk pretrunā administratīvi teritoriālās reformas mērķim. Ministrija lūdz precizēt saistošo noteikumu konkrētos punktus un nodrošināt, ka pagastu pārvaldēm netiek deleģēts tiesību apjoms, kas ir pretrunā ar normatīvajos aktos noteikto pilnvarojumu, vienlaikus nodrošinot, ka lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai atteikumu to izsniegt pieņem viena pašvaldības pilnvarota amatpersona, struktūrvienība vai iestāde, piemēram, pašvaldības domes izpilddirektors vai pašvaldības izveidota komisija.

Pašvaldība nepiekrīt Ministrijas skaidrojumam attiecībā uz pašvaldības domes pilnvarojuma tvēruma skaidrojumu saistībā ar pagastu/pagastu apvienību pārvalžu, to vadītāju kompetenci, pilnvarām un funkcijām, tai skaitā, atsauci tikai uz likuma “Par pašvaldībām” 69. prim panta ceturtais daļas 1.punktā ietvertu pilnvarojumu, kas ir viens no minimālajiem pagastu/pagastu apvienību pārvalžu sniedzamajiem pakalpojumiem. Attiecīgi Dome norāda, ka likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Konflikta likums) 1. panta 3. punktā termins “pilnvarojums” skaidrots kā tiesību

kopums, ko cita persona piešķirusi valsts amatpersonai, lai tā rīkotos pilnvarotāja vārdā un interesēs. Konflikta likuma 4.panta pirmās daļas 14.punkts noteic, ka valsts amatpersona ir arī pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītājs novada pašvaldībā.

Pašvaldības mērķis, izdodot saistošos noteikumus, ir noteikt šī pakalpojuma – saskaņojuma izsniegšanu tirdzniecībai publiskās vietā, decentralizētu pakalpojumu sniegšanu, ievērojot subsidiaritātes principu, nodrošinot pienākumu efektīvu īstenošanu zemākā pārvaldes līmenī.

Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 11.punkts noteic, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir izsniegt atļaujas un licences komercdarbībai, ja tas paredzēts likumos, savukārt 21.panta pirmās daļas 23.punkts noteic, ka Dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā, turklāt tikai Dome var lemt par kārtību, kādā izpildāmas šā likuma 15.pantā minētās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas. Dome, pieņemot lēmumus likuma “Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 8.punktā ietvertā deleģējuma ietvaros, apstiprinot pagasta/pagastu apvienību pārvalžu nolikumus, lēmusi par kārtību, kādā izpildāma pašvaldības autonomā funkcija atļauju izsniegšanai ielu tirdzniecībai un ielu tirdzniecības organizēšanai, tas ir, pagastu/pagastu apvienību pārvalžu nolikumus ir ietverts, ka pagasta/pagastu apvienību pārvalde savas teritorijas ietvaros, ciktāl to neveic citas Pašvaldības institūcijas, izskata iesniegumus un izsniedz tirdzniecības atļaujas pārvaldes darbības teritorijā atbilstoši pašvaldības kompetencei.

Dome norāda, ka Ministru kabineta 2010.gada 12.maija noteikumu Nr.440 “Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību” (turpmāk – noteikumi Nr.440) 3.punkts noteic tirdzniecības veidus, kas saskaņojami ar pašvaldību, kas tai skaitā ir arī ielu tirdzniecība. Noteikumu Nr.440 10. punkts noteic, ka ielu tirdzniecība ir atļauta, ja tirdzniecības dalībnieks ir saņēmis pašvaldības atļauju un tā atrodas tirdzniecības vietā. Noteikumu Nr.440 14. punkts definē pašvaldības pilnvarojumu ielu tirdzniecībā tās administratīvajā teritorijā, savukārt 14.2. un 14.3. apakšpunkts definē, ka pašvaldība sniedz saskaņojumu tirdzniecības dalībniekam un tirdzniecības organizatoram ielu tirdzniecības vietu iekārtošanai publiskā vietā un izsniedz atļauju ielu tirdzniecībai vai ielu tirdzniecības organizēšanai saskaņā ar Noteikumos Nr.440 noteiktajām prasībām un kontrolē atļaujā minēto nosacījumu izpildi. Attiecīgi Noteikumu Nr.440 8.punkts noteic, ko pašvaldībai ir tiesības noteikt ielu tirdzniecības jomā, tai skaitā pašvaldībai ir tiesības noteikt kārtību, kādā tirdzniecības dalībnieks vai tirdzniecības organizators saskaņo ar pašvaldību tirdzniecības vietas iekārtošanu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.440 9. punktu, pašvaldības dome Noteikumu Nr.440 8. un 8.¹ punktā minētās prasības un kārtību nosaka, izdodot pašvaldības saistošos noteikumus.

Likuma “Par pašvaldībām” 69.prim panta ceturtās daļas tvērumā ietverts, ka pagasta vai pilsētas pārvalde nodrošina vismaz šādus pakalpojumus: 1) izsniedz izziņas atbilstoši pašvaldības kompetencei un sniedz informāciju par pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem, 2) pieņem valsts noteikto nodokļu un nodevu maksājumus, kuru iekasēšana ir uzdota pašvaldībai, kā arī domes noteikto nodevu maksājumus un maksājumus par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, 3) izmaksā pašvaldības sociālos pabalstus, 4) pieņem attiecīgajā teritorijā dzīvojošo fizisko personu un tajā reģistrēto juridisko personu iesniegumus un organizē atbildes sniegšanu attiecīgajām personām, 5) nodrošina to, ka ir pieejama informācija par domes pieņemtajiem lēmumiem. Dome vērš uzmanību, ka Ministrija atzinumā ir sašaurinājusi pagastu/pagastu apvienību pārvalžu tiesības, atsaucoties tikai uz 69. prim panta ceturtās daļas 1. punktu, neņemot vērā, ka tā ir tikai viena no pagastu/pagastu apvienību pārvalžu tiesībām, kas noteikta ar attiecīgā panta daļā ietvertā punkta tvērumu, jo Ministrija atzinumā nav ņēmusi vērā likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 11.punkta, 21.panta pirmās daļas 23.punkta un Noteikumu Nr.440, kā arī Valsts pārvaldes iekārtas likumā ietverto par atsevišķu uzdevumu deleģēšanu un deleģēšanas priekšmetu ietverto Domes tiesību apjomu. Papildus Dome norāda, ka pagasta/pagastu apvienību pārvaldi vada pārvaldes vadītājs, kura tiesību pilnvarojums ir atrunāts likuma “Par pašvaldībām” 69.² panta otrajā daļā, kā arī šā panta otrās daļas 5.punkts noteic, ka pārvaldes vadītājs veic citus domes lēmumos paredzētos pienākumus. Ievērojot augstāk minēto skaidrojumu, Dome norāda, ka neprecizēs saistošo noteikumu 3.punktu un pārejos saistošo noteikumu punktus, kas paredz tiesības pagasta/pagastu apvienības pārvaldes vadītājam izskatīt iesniegumu un pieņemt lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai lēmumu par atteikumu izsniegt tirdzniecības atļauju, papildus norādot, ka Noteikumu Nr.440 regulējums neparedz, ka pašvaldībai ielu tirdzniecības atļauju izsniegšanai būtu jānosaka centralizēta kārtība, kā arī šo pakalpojumu nodrošinot decentralizēti, tiek nodrošināts, ka tiek ievērots Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā norādītie valsts pārvaldes principi attiecībā pret privātpersonām, tas ir, labas pārvaldības princips – atklātība pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošana saprātīgā laikā un citi noteikumi, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses. Pašvaldība savā darbībā pastāvīgi pārbauda un uzlabo

sabiedrībai sniegto pakalpojumu kvalitāti, attiecīgi īstenojot savu pienākumu vienkāršot un uzlabot procedūras privātpersonas labā. Decentralizējot ielu tirdzniecības atļauju izsniegšanu, pašvaldība ir ņēmusi vērā, ka valsts pārvaldi organizē pēc iespējas ērti un pieejami privātpersonai. Dome nepiekrīt Ministrijas norādītajam, ka atbilstoši likumā "Par pašvaldībām" ietvertajam regulējumam, pagastu/pagastu apvienību pārvaldes nav pilnvarotas izskatīt personu iesniegumus un pieņemt lēmumus attiecībā uz trešajām personām kontekstā ar lēmuma pieņemšanu atļaujas izsniegšanai ielu tirdzniecībai savas teritorijas ietvaros vai atteikumu izsniegt atļauju, pamatojoties uz augstāk minētajiem argumentiem, kas pamatoti ar ārējo normatīvo aktu, ar augstāku juridisko spēku, prasībām. Minētais nonāk pretrunā arī pašvaldības autonomijas principam, kas noteic, ka pašvaldība pati nosaka savu pārvaldes struktūru – proti, pagastu pārvaldi pašvaldība var veidot ne tikai kā pastarpinātu pārvaldi (iestādi), bet arī kā pašvaldības centrālās administrācijas, kā iestādes, struktūrvienību (bez iestādes statusa). Ja pagasta pārvaldi veido kā centrālās administrācijas struktūrvienību, tad lēmuma pieņemšanu vienā iestādē nodrošina iestādes vadītājs (centrālās iestādes vadītājs), savukārt, ja pagasta pārvaldi veido kā pašvaldības iestādi, lēmumu pieņem kā vienas (pagasta pārvaldes kā iestādes), tā otras (Centrālās administrācijas kā iestādes) vadītājs, atbilstoši tam dotajam pilnvarojumam. Minēto apstiprina likuma "Par pašvaldībām" 21. panta pirmās daļas 1. un 6. punkts un 24. panta otrās daļas 1. un 2. punkts, ka vienīgi pašvaldības dome var apstiprināt pašvaldības nolikumu un apstiprināt pašvaldības teritoriālo dalījumu un tā pārvaldes struktūru. Līdz ar to pašvaldības administrācijas struktūras veidošana ir domes kompetencē.

Papildus Dome norāda, ka deleģējot pagastu/pagastu apvienību pārvaldēm Noteikumu Nr.440 ietverto tiesību apjomu savas pagasta/pagastu teritorijas ietvaros, ir realizējusi sev noteiktās likumā "Par pašvaldībām" ietvertās tiesības, kā arī šāds lēmums secīgi nav pretēji likuma "Par pašvaldībām" regulējumam un nav pretrunā ar administratīvi teritoriālās reformas mērķi, kas citā starpā skaidro, ka reforma bija nepieciešama, lai mazinātu atšķirības starp pašvaldībām un, lai iedzīvotājiem visā Latvijā būtu iespēja saņemt līdzvērtīgus un kvalitatīvus pakalpojumus un reforma palīdzēs mazināt arvien pieaugošo plaisu starp laukiem un pilsētām. Reformas izvirzītais mērķis līdz 2021.gadam - izveidotas ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, pašvaldības spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā, pašvaldības sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

Pašvaldība norāda, ka viens no reformas mērķiem valsts attīstības un iedzīvotāju labklājības nodrošināšanai ir pašvaldību kapacitātes un autonomijas stiprināšana, ievērojot subsidiaritātes principu.

[2] Pašvaldība nepiekrīt Ministrijas atzinumā norādītajam par nepieciešamību precizēt saistošo noteikumu VII. nodaļu, papildinot VII. nodaļu ar jaunu vienību (pantu) un svītrot vai precizēt saistošo noteikumu 56.2. apakšpunktu, lai ir skaidri noteikts, ka par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs, kuras piesaistītas pastāvīgajai tirdzniecības vietai, pašvaldības nodeva nav maksājama. Dome Ministrijas atzinumā norādītajam nepiekrīt sekojošu iemeslu dēļ:

- 1) Saistošo noteikumu VII. nodaļas 38.punkts noteic, ka saskaņojumam nepiemēro Noteikumu IX. nodaļai "Nodeva par tirdzniecību publiskās vietas", attiecīgi šajā saistošo noteikumu punktā ir noteikts, ka par saskaņojuma saņemšanu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs, kuras piesaistītas pastāvīgajai tirdzniecības vietai, pašvaldības nodevu nemaksā un nepiemēro attiecīgi IX.nodaļā ietverto par nodevām un to likmi par ielu tirdzniecību;
- 3) Saistošo noteikumu 56.2. apakšpunkts noteic, ka pašvaldības nodeva par alkoholiskajiem dzērieniem tiek piemērota par ielu tirdzniecību novietnē īslaicīgai ielu tirdzniecībai īslaicīgas lietošanas objektā, kas arī ir skaidri noteikts, ka šāda nodeva iekasējama par ielu tirdzniecību vietā, kas nav pastāvīga tirdzniecības vieta.

Rezumējot iepriekš minēto, Dome norāda, ka neprecizēs saistošo noteikumu VII. nodaļu, lai papildinātu ar jaunu vienību un nesvītros, neprecizēs saistošo noteikumu 56.2. apakšpunktu, jo gan attiecīgā nodaļa, gan konkrētais saistošo noteikumu apakšpunkts jau skaidri noteic par ko iekasējama pašvaldības nodeva un uz ko (alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs, kuras piesaistītas pastāvīgajai tirdzniecības vietai) nav attiecināma pašvaldības nodeva par saskaņojumu alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai novietnēs.

[3] Dome piekrīt precizēt saistošo noteikumu redakciju saskaņā ar Ministrijas atzinuma 3., 4. un 5. punktos ietverto skaidrojumu un norādījumiem.

Ņemot vērā norādīto un, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 16. un 27.punktu, 41.panta pirmās daļas 1.punktu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 45.panta ceturto daļu, atklāti balsojot ar 10 balsīm "Par" (Ainārs Mežulis, Andris Abrāmovs, Astrīda Harju, Edgars Avotiņš, Ervins Labanovskis, Inga Ērgle, Jānis Āboliņš, Mārtiņš Vīgants, Otārs Putrālis, Raivis Vizulis), "Pret" – nav, "Atturas" – nav,

Smiltenes novada pašvaldības dome

NOLEMJ:

1. Neprecizēt Smiltenes novada pašvaldības domes 2022.gada 31.augusta saistošo noteikumu Nr.26/22 “Par kārtību, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība, iekasētas nodevas par ielu tirdzniecību un piešķirts tirgus statuss Smiltenes novadā” (turpmāk - saistošie noteikumi) 3.punktu un pārējos saistošo noteikumu punktus (piemēram, saistošo noteikumu 9., 14., 18.-20., 24., 32. u. c.), kas paredz tiesības pagasta/pagastu apvienības pārvaldes vadītājam izskatīt iesniegumu un pieņemt lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai lēmumu par atteikumu atļauju izsniegt, atbilstoši Ministrijas atzinuma 1.punktā minētajam.
2. Neprecizēt saistošo noteikumu saistošo noteikumu VII. nodaļu un nepapildināt to ar jaunu vienību (punktu) un nesvītrot, neprecizēt saistošo noteikumu 56.2. apakšpunktu.
3. Precizēt saistošos noteikumus:
 - 3.1. Papildināt saistošo noteikumu 59.punktu ar 59.6. apakšpunktu šādā redakcijā:
“59.6. par tirdzniecības organizēšanas vietā esošo tirdzniecības dalībnieku atbilstību iesniegtajam tirdzniecības dalībnieku sarakstam.”;
 - 3.2. Svītrot saistošo noteikumu 63.4.apakšpunktu;
 - 3.3. Svītrot saistošo noteikumu XV. nodaļu;
 - 3.4. Precizēt saistošo noteikumu numerāciju, tai skaitā nodaļu numerāciju atbilstoši veiktajiem precizējumiem;
4. Publicēt saistošos noteikumus Nr.26/22 un to paskaidrojuma rakstu oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.
5. Saistošos noteikumus Nr.26/22 triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūtīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.
6. Informāciju par saistošajiem noteikumiem Nr.26/22 publicēt pašvaldības bezmaksas informatīvajā izdevumā „Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis” un izlikt redzamā vietā Smiltenes novada pašvaldības domes ēkā un pagastu/apvienību pārvaldēs.
7. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas dienu.

Domes priekšsēdētājs

E.Avotiņš